Beleidsregel van de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van *datum*, houdende regels over de toepassing van artikelen 1.6, 1.7, 1.8 en 3.12. van het Besluit houders van dieren op het tijdelijk huisvesten van reptielen en amfibieën op een beurs, tentoonstelling of markt

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Gelet op artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht en artikelen 1.6, 1.7, 1.8 en 3.12. van het Besluit houders van dieren;

Besluit:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

besluit: Besluit houders van dieren

Artikel 2. Reikwijdte

Deze beleidsregel geldt voor houders die een reptiel of amfibie tijdelijk huisvesten gedurende een beurs, tentoonstelling of markt en degene die de beurs, tentoonstelling of markt organiseert.

Artikel 3. Jonge reptielen en amfibieën

1. Een beurs, tentoonstelling of markt is geen geschikte ruimte als bedoeld in artikel 3.12, eerste en tweede lid, van het besluit voor een reptiel of amfibie jonger dan twee weken.

2. Indien een reptiel of amfibie als bedoeld in het eerste lid wordt gehouden op een beurs, tentoonstelling of markt wordt dit beschouwd als een overtreding van artikel 3.12 van het besluit.

Artikel 4. Temperatuur en ventilatie

1. Wanneer de omgevingstemperatuur gedurende de beurs, tentoonstelling of markt lager is dan 18 of hoger dan 25 graden Celsius wordt dit beschouwd als een overtreding van artikel 3.12, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid, van het besluit.

2. Wanneer luchtverversingsinstallaties zodanig functioneren of de ruimte zodanig is ingericht gedurende de beurs, tentoonstelling of markt dat reptielen of amfibieën aan tocht worden blootgesteld, wordt dit beschouwd als een overtreding van artikel 3.12, eerste lid, onderdelen b en c, en tweede lid, van het besluit.

Artikel 5. Hanteren

1. Een reptiel of amfibie wordt voldoende ruimte gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften als bedoeld in artikel 1.6, tweede lid, van het besluit in het geval het dier enkel uit de huisvesting wordt gehaald dan wel wordt verstoord of vastgehouden door de verkoper of een dierenarts indien dit noodzakelijk is:

a. uit medisch oogpunt;

b. voor de hygiëne van het reptiel of amfibie of de huisvesting; of

c. voor de koper om te beoordelen of het reptiel of amfibie voldoet aan zijn verwachtingen om de koopovereenkomst te sluiten.

CONCEPT

2. Indien bij het hanteren van een amfibie als bedoeld in het eerste lid, geen nitril handschoenen worden gebruik, wordt dit beschouwd als een overtreding van artikel 3.12, eerste lid, onderdeel c, van het besluit.

Artikel 6. Huisvesting reptielen en amfibieën gedurende de beurs

Wanneer de ruimte waarin een reptiel of amfibie wordt gehouden gedurende een beurs, tentoonstelling of markt niet aan de volgende eigenschappen voldoet, wordt dit beschouwd als een overtreding van artikel 3.12, eerste en tweede lid, van het besluit:

a. wanneer het dier te koop wordt aangeboden staat de ruimte op een tafel met een opstaande rand van minimaal 10 centimeter en een hoogte van minimaal 70 centimeter vanaf de grond;

b. is de ruimte, met uitzondering van luchtgaten of ventilatie-strips, gesloten en blijft deze gesloten;

c. voldoet de ruimte aan de volgende eisen ten aanzien van transparantie:

1° ten hoogste één zijde van de ruimte is transparant en deze zijde is voor minimaal 50% afgedekt met een niet-transparant materiaal;

2° de afdekking, bedoeld onder subonderdeel 1°, mag enkel tijdelijk worden verwijderd voor bezichtiging en wordt direct na bezichtiging weer aangebracht;

3° de overige zijden van de ruimte zijn niet-transparant;

d. voldoet de ruimte aan de minimale afmetingen voor voldoende bewegingsruimte voor het dier als bedoeld in artikel 7;

e. in voorkomend geval voldoet de ruimte aan de bijzondere eigenschappen van huisvesting van hagedissen, slangen en land- en waterschildpadden, bedoeld in respectievelijk artikelen 8, 9 of 10;

f. beschikt de ruimte over een laag geschikte bodembedekking waarvan de dikte zodanig is dat het dier niet op de gladde bodem terechtkomt;

g. wanneer sprake is van een verblijf voor soorten afkomstig uit een vochtig milieu is de ruimte voorzien van een vochtig substraat of medium;

h. wanneer sprake is van een verblijf van semi aquatische soorten geeft de ruimte toegang tot schoon zwemwater met een diepte waarbij het dier ten minste in het water kan verblijven zonder gedwongen te moeten zwemmen;

i. wanneer sprake is van een verblijf van volledig aquatische reptielen en amfibieën voorziet de ruimte van voldoende schoon zwemwater;

j. beschikt de ruimte over een schuilmogelijkheid waarin het dier zich geheel aan het zicht kan onttrekken;

k. bevat de ruimte niet meer dan één reptiel of amfibie;

l. wanneer het dier niet te koop wordt aangeboden wordt de ruimte zodanig neergezet dat deze niet in contact kan komen met bezoekers.

Artikel 7. Minimale afmetingen ruimte

CONCEPT

1. Het reptiel of de amfibie beschikt over voldoende bewegingsruimte in de ruimte waarin het dier wordt gehouden als bedoeld in artikel 6, onderdeel d, indien:

a. ten minste 50% van het grondoppervlak van de ruimte vrij is voor beweging;

b. het dier 360 graden kan draaien in de ruimte;

c. het dier ongehinderd kan staan en liggen met de kop in de normale houding.

2. Bij de toepassing van het eerste lid worden de door het dier ingenomen grondoppervlak en het grondoppervlak van de schuilmogelijkheid niet meegerekend.

Artikel 8. Huisvesting van hagedissen

Wanneer de huisvesting bestemd is voor hagedissen wordt, onverminderd artikel 6, als geschikte huisvesting gedurende een beurs als bedoeld in artikel 3.12, eerste en tweede lid, van het besluit beschouwd een ruimte waarin een hagedis wordt gehouden die:

a. een minimale lengte heeft van de afstand kop-cloaca keer twee, waarbij de staart niet gedwongen in een knik mag liggen;

b. minimaal de lengte van de hagedis breed is, gemeten van kop tot cloaca;

c. in het geval van arboreale hagedissen wordt voorzien van een klimgelegenheid van een minimale lengte waarbij de hagedis de gelegenheid heeft om volledig van de bodem af te komen.

Artikel 9: Huisvesting van slangen

Wanneer de huisvesting bestemd is voor slangen wordt, onverminderd artikel 6, als geschikte huisvesting gedurende een beurs als bedoeld in artikel 3.12, eerste en tweede lid, van het besluit beschouwd een ruimte waarin een slang wordt gehouden die:

a. tenminste de omtrek heeft dat gelijk is aan de lengte van de slang;

b. een hoogte heeft van minimaal driemaal de hoogte van de slang;

c. in geval van arboreale slangen tenminste een derde van de lengte van de slang hoog is en is voorzien van een klimgelegenheid waarbij de slang kan hangen zonder de bodem of de wanden van de ruimte te raken.

Artikel 10: Huisvesting van land- en waterschildpadden

Wanneer de huisvesting bestemd is voor land- en waterschildpadden wordt, onverminderd artikel 6, als geschikte huisvesting gedurende een beurs als bedoeld in artikel 3.12, eerste en tweede lid, van het besluit beschouwd een ruimte waarin een land- of waterschildpad wordt gehouden die:

a. tenminste de lengte en breedte heeft van tweemaal de lengte van het buikschild;

b. een hoogte van tweemaal de breedte van het rugschild van de landschildpad of waterschildpad.

c. in geval van semi aquatische waterschildpadden de schildpad:

1° toegang heeft tot water met een maximale diepte van 50% van de schild-hoogte of tot een vochtig substraat;

CONCEPT

2° geheel op het land en in het water kan zitten wanneer er geen vochtig substraat wordt aangeboden; en

3° in staat is om op eigen initiatief in- of uit het water te gaan.

Artikel 11. Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin hij wordt geplaatst.

Artikel 12. Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel tijdelijk huisvesten van reptielen en amfibieën.

Deze beleidsregel zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

CONCEPT

Toelichting beleidsregel tijdelijk huisvesten van reptielen en amfibieën

Deze beleidsregel geeft invulling en verduidelijking aan de in artikelen 1.6, 1.7, 1.8 en 3.12 van het Besluit houders van dieren (hierna: besluit) gegeven normen, voor zover het betreft de toepassing van het tijdelijk huisvesten van reptielen en amfibieën op een beurs, tentoonstelling of markt.

1. Aanleiding

Tijdens (reptielen)beurzen, tentoonstellingen of markten worden reptielen en amfibieën (tijdelijk) gehuisvest op een andere wijze dan gebruikelijk. Doordat er veel reptielen en amfibieën samen komen op een relatief kleine oppervlakte en voor een relatief korte duur is er bijvoorbeeld minder ruimte voor grote verblijven en worden deze tijdelijke verblijven vaak van minder verrijking voorzien. Dit heeft tot gevolg dat de tijdelijke huisvesting op (bijvoorbeeld) reptielenbeurzen in de regel minder goed aansluit op de ethologische en fysiologische behoeften van het dier. Ook bij tijdelijke huisvesting geldt dat het welzijn van het dier niet zonder redelijk doel benadeeld mag worden en dat verstoring van het dier dat kan leiden tot stress tot een minimum moet worden beperkt.

N.a.v. de aanbevelingen van de expertgroep Bekedam[1] en de motie van de leden Beckerman en Wassenberg (Kamerstuk 35925 XIV, nr. 39) waarin de regering werd verzocht om strenger te controleren en te handhaven op reptielenbeurzen, de handel in reptielen, dierenwelzijn en het in kaart brengen van mogelijke gezondheidsrisico's is door de toenmalige minister van LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) aan onderzoekers van de Wageningen University Research (WUR) de opdracht gegeven om het dierenwelzijn en de gezondheidsrisico's op reptielenbeurzen in kaart te brengen.

In Nederland worden jaarlijks circa 20 reptielenbeurzen georganiseerd. Het onderzoek van de WUR wijst uit dat het merendeel van de huisvesting op de door de onderzoekers bezochte beurzen toereikend was voor een relatief kortstondige situatie als een beurs, maar er werden ook enkele onwenselijke situaties aangetroffen. Daarnaast missen er duidelijke kaders waaraan de huisvesting op beurzen zou moeten voldoen. Met name bij grensgevallen hebben bijvoorbeeld kwantitatieve richtlijnen een meerwaarde. In het WUR-onderzoek[2] werd zowel door standhouders op beurzen als handhavers van de NVWA en LID aangegeven dat het scheppen van een dergelijke duidelijkheid wenselijk is.

Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek is door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit besloten om, in samenspraak met de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) en de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) de open normen in het Besluit houders van dieren in te vullen voor het huisvesten en verzorgen van reptielen en amfibieën tijdens beurzen.

Met deze beleidsregel wordt met behulp van concrete voorschriften invulling gegeven aan de open normen ten behoeve van het dierenwelzijn, het toezicht en de handhaving door de inspecteurs van de NVWA en LID. De beleidsregel houdt de bestendiging van bestaand beleid in aangezien de voorschriften waarvan de open normen door deze beleidsregel worden ingevuld reeds in de handhavingspraktijk worden toegepast.

2. Invulling open normen

Met deze beleidsregel wordt invulling gegeven aan de open normen uit de artikelen 1.6, 1.7, 1.8 en 3.12 van het Besluit houders van dieren.

Artikel 1.6 van het besluit bevat regels waaraan de huisvesting van een dier moet voldoen.

---

[1] https://library.wur.nl/WebQuery/groenekennis/2304498

[2] Dierenwelzijn en zoönosenrisico's op Nederlandse reptielenbeurzen - Research Portal - Wageningen University & Research.

CONCEPT

Een dier moet voldoende ruimte worden gelaten voor het uitvoeren van zijn ethologische en fysiologische behoeften en de bewegingsvrijheid van het dier mag niet zodanig worden beperkt dat dit onnodig lijden of letsel tot gevolg heeft. Om dit te waarborgen worden er met deze beleidsregel eisen gesteld aan het formaat en de inrichting van de tijdelijke verblijven op een beurs.

Ook worden er eisen gesteld aan de wijze waarop het dier wordt aangeboden om te voorkomen dat het dier door eigen toedoen óf externe factoren kan ontsnappen.

Artikel 1.7 van het besluit richt zich op de verzorging van het dier en stelt vereisten die hiermee gepaard gaan. In dit artikel wordt onder meer gesteld dat het dier wordt voorzien van een toereikende behuizing onder voldoende hygiënische omstandigheden. Wat nu precies valt onder een toereikende behuizing wordt met deze beleidsregel verduidelijkt.

Artikel 1.8 van het besluit richt zich op de ruimte waarin het dier gehouden wordt, onder ruimte kan worden verstaan het verblijf waarin het dier tijdelijk gehuisvest wordt. Hierbij worden eisen gesteld aan de manier waarop het verblijf is ingericht, zoals de bodembedekking en de aanwezige hoeveelheid licht .

Artikel 3.12 van het besluit richt zich evenals bovenstaande artikelen op de huisvesting en verzorging, met daarbij de aanvulling dat dit artikel van kracht is wanneer er sprake is van het bedrijfsmatig houden van de diersoort. In dit artikel staat dat het dier geen stress mag ervaren ten gevolge van de wijze waarop het gehuisvest is.

3. Inhoudelijke onderbouwing

3.1. Algemene voorschriften

Reptielen en amfibieën jonger dan twee weken hebben een lagere weerbaarheid (mede door een niet-gesloten navel) en zijn daardoor vatbaarder voor (externe) stressoren en gezondheidsproblemen. Ook zijn zij nog onvoldoende gewend aan wisselende omstandigheden qua huisvesting (o.a. schoonmaak van het verblijf) waardoor tijdelijke huisvesting op een beurs extra stress met zich meebrengt. Om te voorkomen dat te jonge dieren worden aangeboden, mogen dieren jonger dan twee weken niet worden aangeboden.

Evenzo is een voorschrift opgenomen die ziet op het beperken van de actieve verstoring van het dier waarbij enkel de verkoper en de dierenarts die de dieren bij binnenkomst controleert, bevoegd zijn om het dier vast te houden of uit zijn schuilplaats te halen. Deze verstoring van het dier mag alleen plaatsvinden indien noodzakelijk om medische redenen, voor de hygiëne van het dier (zoals het schoonmaken van het verblijf en verwijderen van vervuild materiaal, of het vervangen van de bodembedekking), of voor de koper om te beoordelen of het dier voldoet aan zijn verwachtingen om de koopovereenkomst te sluiten. Op deze manier wordt stress voor het dier door excessief hanteren beperkt en wordt de kans dat eventuele ziektekiemen worden overgedragen verkleind. Bij het hanteren van amfibieën worden nitril handschoenen gebruikt.

Daarnaast zijn er voorschriften opgenomen die toezien op de verblijven waarin de dieren gehouden worden en de tafel waarop de verblijven van de te koop aangeboden dieren worden geplaatst, dan wel waar de dieren in voorraad worden gehouden. Een voorschrift bepaalt dat de dieren minimaal op tafelhoogte worden aangeboden en wanneer dieren niet direct worden aangeboden, deze op een plek staan waar geen publiek langsloopt en waar de verblijven niet aangestoten kunnen worden. Wanneer verblijven van dieren op de grond of onder de tafel worden geplaatst kunnen ze makkelijker onbedoeld worden omgeschopt. Een opstaande rand van de verkooptafel zorgt ervoor dat de verblijven van de dieren niet van tafel kunnen vallen. Vallende of aangestoten verblijven kunnen hierdoor beschadigd raken waardoor dieren makkelijker kunnen ontsnappen, verstoord en/of gewond kunnen raken. Zelfs als een verblijf alleen wordt aangestoten en verder niet beschadigd wordt, leidt deze plotselinge beweging tot onnodige verstoring van het dier. Ook kan er door de dieren op een tafel te plaatsen beter toezicht plaatsvinden op het welzijn van de dieren en de hygiëne van de verblijven. Gekozen is voor een hoogte van 70 cm, dit is een standaardmaat

CONCEPT

voor de hoogte van tafels die nu al worden gebruikt bij beurzen. Hierdoor wordt aangesloten bij de praktijk.

Daarnaast is er een minimale- en maximale omgevingstemperatuur en voorkoming van tocht bepaald omdat een te lage- of te hoge omgevingstemperatuur op de beurs kan zorgen voor meer stress bij de dieren die worden aangeboden. Reptielen en amfibieën zijn koudbloedig en hierdoor dus ook afhankelijk van de omgevingstemperatuur voor het reguleren van de lichaamstemperatuur. Een te lage of te hoge lichaamstemperatuur zorgt voor stress en kan tot gevolg hebben dat normale lichaamsfuncties, zoals vertering en ademhaling, worden bemoeilijkt. Een omgevingstemperatuur gedurende de beurs van minimaal 18 graden en maximaal 25 graden Celsius minimaliseert het risico op dergelijke stress bij reptielen en amfibieën.

3.2. Soorten

Er worden doorgaans veel verschillende soorten reptielen en amfibieën aangeboden op beurzen. Voor deze beleidsregel wordt een onderverdeling gemaakt in dieren afkomstig uit een droog, vochtig, aquatisch, semi-aquatisch milieu en boombewonende (arboreale) soorten. Dit onderscheid wordt gemaakt, omdat er voor deze soorten specifieke aanvullende welzijnsvoorschriften gelden. De onderstaande lijsten zijn niet uitputtend.

Onder soorten afkomstig uit een vochtig milieu als bedoeld in artikel 6, onderdeel g, worden in ieder geval de volgende diersoorten verstaan]:

- braziliaanse gehoornde pad (*Ceratophrys aurita*)
- pijlgifkikkers (*Dendrobates* spp.)
- krokodilskink (*Tribolonotus gracilis*)
- Jacksons kameleon (*Trioceros jacksonii*)

Onder semi aquatische soorten als bedoeld in artikel 6, onderdeel h, worden in ieder geval de volgende diersoorten verstaan:

- sierschildpadden (*Chrysemys* spp.)
- dwergklauwkikker (*Hymenochirus boettgeri*)
- prachtschildpadden (*Pseudemys* spp.)
- landkaartschildpadden (*Graptemys* spp.)

Onder volledig aquatische soorten als bedoeld in artikel 6, onderdeel i, worden in ieder geval de volgende diersoorten verstaan:
- axolotl (*Ambystoma mexicanum*)
- Mata mata (*Chelus fimbriata*)

Onder arboreale hagedissen als bedoeld in artikel 8, onderdeel c, worden in ieder geval de volgende soorten verstaan:

- wimpergekko (*Correlophus ciliatus*)
- daggekko's (*Phelsuma* spp.)
- groene leguaan (*Iguana iguana*)

Onder arboreale slangen als bedoeld in artikel 9, onderdeel c, worden in ieder geval de volgende diersoorten verstaan:

- groene hondskopboa (*Corallus caninus*)
- groene boompython (*Morelia viridis*)
- tuinboa (*Corallus hotulana*)

3.3. Huisvesting

CONCEPT

Het is belangrijk dat het verblijf, met uitzondering van ventilatie strips en-/of luchtgaten aan alle kanten gesloten is. Dit zorgt ervoor dat dieren niet kunnen ontsnappen, ook in het geval van ongelukken. Daarnaast zorgt dit ervoor dat bezoekers de dieren niet uit het verblijf kunnen halen. In algemene zin geldt voor de behuizing van het dier dat er enkel materialen gebruikt worden die geschikt of onschadelijk zijn voor het dier. Bij geprikte ventilatiegaatjes mogen er bijvoorbeeld geen scherpe randen aanwezig zijn. Dit is met name van belang voor kikkers, padden en salamanders om beschadigingen of verwondingen aan het dier te voorkomen.

Transparantie
Externe stressoren zoals langslopend publiek of zichtbaarheid van/door andere dieren worden gelimiteerd door een voorschrift op te nemen die ziet op het aantal transparante zijden van het verblijf waarin het dier wordt aangeboden. Door het dier aan te bieden in een verblijf met 1 transparante zijde wordt invulling gegeven aan artikel 3.12, eerste en tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Individuele huisvesting
Eveneens worden stressoren ten gevolge van de wijze van huisvesting gelimiteerd door een voorschrift op te nemen die ziet op het huisvesten van dieren per individu. De meeste reptielen en amfibieën zijn solitair levend en zullen dus stress ervaren en/of agressief en territoriaal gedrag tonen als zij samen met andere individuen in een verblijf worden aangeboden. Ook voor sociaal levende reptielen en amfibieën geldt dat stress ten gevolge van de wijze van huisvesting op de beurs beperkt kan worden door deze solitair te huisvesten. Hiermee wordt onderlinge agressie voorkomen en voorkomen dat dieren elkaar bewust of onbewust verwonden. Ook voorkomt het onnodige handelingen met het dier of ontsnappingsgevaar wanneer dieren uit een groepshuisvesting / display dienen te worden gehaald voor verkoop.

Bodembedekking
Omwille van de hygiëne alsmede als verrijking en/of schuilmogelijkheid dient het verblijf te zijn voorzien van een laag bodembedekking waarvan de dikte dermate moet zijn dat het dier niet, ook niet bij beweging, op de gladde bodem terechtkomt. Dit zorgt ervoor dat het dier genoeg grip heeft om zich te verplaatsen. Onder geschikte bodembedekking als bedoeld in artikel 6, onderdeel f, wordt in elk geval verstaan voor de volgende soorten (geen uitputtende lijst):

<u>*Voor soorten afkomstig uit een vochtig milieu:*</u>

- vochtige tissue;
- vochtig zand;
- vochtige watten.

<u>*Voor semi aquatische soorten:*</u>

- zand;
- steentjes.

<u>*Overige soorten:*</u>

- zand;
- hout/kokos snippers/pulp;
- stro;
- papier (snippers).

Voor soorten uit een vochtig milieu geldt dat het verblijf wordt voorzien van een vochtig substraat of ander soort medium, bijvoorbeeld een stuk vochtig mos of een gebied met water. Het vochtige substraat of medium is van dusdanige grootte dat het dier zich er volledig mee kan bevochtigen. Het aanbieden hiervan zorgt ervoor dat het dier de mogelijkheid heeft om een vochtig milieu op te zoeken wanneer die daar behoefte aan heeft en geeft daarmee invulling aan Art 3.12, lid 1 sub b van het Besluit houders van dieren.

CONCEPT

Indien een dier obligaat semi-aquatisch is, wat betekent dat het uitsluitend kan overleven in omgevingen waar water aanwezig is, wordt er zorg gedragen voor toegang tot schoon zwem- of badwater met een grootte en diepte waarbij het dier ten minste volledig in het water kan liggen/staan zonder gedwongen te moeten zwemmen. Op deze manier wordt invulling gegeven aan de fysiologische behoeften van het dier en wordt invulling gegeven aan Art 1.7, sub f en Art 3.12, lid 1 sub b van het Besluit houders van Dieren

Schuilmogelijkheid

Tenslotte dient het verblijf te worden voorzien van een schuilmogelijkheid waarin het dier zich geheel aan het zicht kan onttrekken. Dit kan variëren van grote bladeren en huisjes voor soorten die zich verschuilen in of onder objecten, tot een dikke laag bodembedekking voor soorten die zich ingraven. Huisvesting op een beurs zorgt voor veel externe prikkels van bijvoorbeeld langslopend publiek waaraan het reptiel of amfibie zich moet kunnen onttrekken.

Minimale afmetingen verblijf

Om ervoor te zorgen dat een dier zich vrij door het verblijf kan bewegen, dient ten minste 50% van het grondoppervlak vrij te zijn voor beweging, waarbij door het dier ingenomen grondoppervlak en het grondoppervlak ingenomen door de schuilmogelijkheid buiten de 50% moet worden gerekend. Dit betekent dat het vrije grondoppervlak ten minste even groot is als de oppervlakte van het dier plus de oppervlakte van alle overige zaken die op het grondoppervlak aanwezig zijn, zoals schuilmogelijkheden. Aanvullend hierop dient het dier zich 360 graden te kunnen draaien in het verblijf.

Ook mag het niet voorkomen dat het dier zich door de afmetingen van het verblijf in een onnatuurlijke houding moet begeven, zodoende dient het verblijf een minimale hoogte hebben die het dier in staat stelt ongehinderd te kunnen staan en liggen met de kop in een natuurlijke houding.

3.4. Soort specifieke voorschriften

Voor verschillende diersoorten zijn aanvullende voorschriften opgenomen in deze beleidsregel. Deze gelden bovenop de hiervoor genoemde voorschriften. Dit maakt expliciet duidelijk voor standhouders waar de huisvesting van deze diersoorten aan moet voldoen en maakt het voor handhavers makkelijker om onwenselijke situaties te corrigeren.

Hagedissen

De afmetingen van verblijven waarin hagedissen worden aangeboden dienen een minimale lengte te hebben van de afstand kop-cloaca x2 waarbij de staart van de hagedis niet in een knik mag liggen. De breedte van het verblijf dient minimaal 1x de lengte van de afstand kop-cloaca te zijn. Implementatie van deze afmetingen zorgt ervoor dat alle soorten in staat zijn om aan hun fysiologische behoeftes te voldoen doordat het dier zich makkelijk 360 graden kan draaien en daarnaast voldoende bewegingsruimte krijgt.

Voor arboreale soorten is klimgelegenheid essentieel. Boom-bewonende kameleons zijn bijvoorbeeld minder goed in staat hun natuurlijke gedrag te vertonen wanneer er geen klimmogelijkheid in het verblijf aanwezig is, om deze reden dient er in het verblijf van een arboreale soort dan ook een klimgelegenheid aangeboden te worden met een minimale lengte van kop-cloaca x1, waarbij het dier de gelegenheid heeft om volledig van de bodem af te komen.

Slangen

De afmetingen van verblijven waarin slangen worden aangeboden dienen een minimale omtrek te hebben gelijk aan de lengte van de slang. Bij deze afmetingen kan de slang languit langs de vier zijdes van het verblijf liggen en heeft de slang minimaal 50% van het bodemoppervlak beschikbaar om zichzelf te verplaatsen. Het beschikken over voldoende ruimte om zich te kunnen strekken

CONCEPT

voorziet in een ethologische behoefte van slangen. Doordat de slang de mogelijkheid heeft om zichzelf uit te strekken, wordt het risico op afwijkend gedrag en medische problemen ten gevolge van een te kleine huisvesting verkleind.

Voor bodem bewonende slangen dient het verblijf een hoogte te hebben van minimaal 3 maal de hoogte van de slang. Bij deze hoogte kan de slang ongehinderd op- en ontrollen en kan de kop ongehinderd in ruststand gedragen worden. In een stressvolle situatie zal een slang er voor kiezen zichzelf te verstoppen. Door een verblijf aan te bieden met een lage hoogte wordt een verstopplek nagebootst.

Verblijven van boom-bewonende slangen dienen hoger te zijn en te worden voorzien van een klimgelegenheid waarbij de slang ongehinderd kan hangen zonder de bodem of wanden van het verblijf aan te raken. Door klimgelegenheid aan te bieden wordt voorzien in de ethologische behoeften van de slang.

Land- en waterschildpadden

Het verblijf van land- en waterschildpadden heeft een minimale lengte en breedte van 2x het rugschild van de schildpad, hierdoor is de schildpad in staat zich binnenin het verblijf 360 graden te draaien. De hoogte van het verblijf is maximaal 1x de breedte van het rugschild zodat de schildpad niet kan omrollen en op zijn rug terecht kan komen. Voor dieren die hoger zijn dan dat ze breed zijn, geldt dat wanneer ze toch op hun rug terecht komen, de verkoper deze direct weer rechtop zet.

Voor niet obligaat semi-aquatische waterschildpadden wordt ofwel zwem-/badwater ofwel een vochtig substraat aangeboden in het verblijf waarbij in voorkomende geval de maximale diepte van het zwem-/badwater hooguit 50% van de schildhoogte bedraagt. Bij deze diepte zullen de neusgaten van de schildpad in rusthouding ten alle tijden boven water zijn waardoor ze, mochten ze onverhoopt toch op de rug terechtkomen, in de regel nog kunnen ademen. Wanneer er zwem-/badwater wordt aangeboden in het verblijf dient er ook de mogelijkheid te worden geboden aan de schildpadden om zich geheel op het land te bevinden. Het dier moet deze keuze zelf kunnen maken doordat ze op eigen initiatief het water in- of uit kunnen gaan. Wanneer er een vochtig substraat wordt aangeboden in het verblijf, dient deze groot genoeg te zijn om het dier volledig te bevochtigen.

4. Uitvoering

PM Resultaten toetsen

5. Inwerkingtreding

De beleidsregel zal volgens de vaste verandermomenten op 1 januari 2027 in werking treden.

CONCEPT